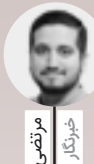

فرهنگ سازی چهره به چهره برای فرزندآوری

نگاهی به جزئیات طرح اعزام مبلغان تسهیلگر جوانی جمعیت در مشهد که نظر ۸۰ درصد مخاطبانش را درباره فرزندآوری تغییر داده است

پیری جمعیت، پدیده‌ای نیست که انحصار به ایران داشته باشد اما قیلا اثرات فاجعه‌بار آن را در کشورهای دیگر زیاد دیده ایم؛ چه آن زمان که نخستین بار بعد هفتاد سال، شاخص‌های رشد اقتصادی در ژاپن همچون تولید ناخالص ملی ونیروی کار فعال، از جمع پنج کشور برتر جهان جدا شد و چه سال ۲۰۲۱ میلادی که کمسیون سلامت اتحادیه اروپا پذیرفت برای درمان سالمندان باید اعتباراتی بیش از درمان جوانان تخصیص دهد. حالانوبت به ایران عزیز ما رسیده است. طبق پیش بینی برنامه توسعه سازمان ملل (UNDP) اگر سیاست‌های فعلی تا بیست سال آینده ادامه پیدا کند، ایران کمترین نرخ باروری را در خاورمیانه خواهد داشت و تا ۲۵ سال دیگر، بیش از ۳۰ درصد جمعیت کشور را سالمندان تشکیل می دهند. به این ترتیب، ایران در سال ۲۰۵۰ میلادی بیشترین جمعیت سالمندان را در خاورمیانه خواهد داشت و یکی از پنج کشور سالخورده دنیا خواهد بود. راه چاره چیست؟ به گفته کارشناسان، اصلاح وضع موجود، تغییر سیاست‌های حمایت از فرزندآوری و البته مهم‌تر از هر چیز فرهنگ سازی، آموزش و تبیین حقیقت.

مehدی میرزایی
مدیرکل

گزارش
روز

تبلیغ فرزندآوری؛ چهره به چهره و بی واسطه

مگر می شود پای فرهنگ سازی و کار فرهنگی وسط باشد و مشهدی ها سهمی از آن نداشته باشند؟ این بار هم در حوزه جوانی جمعیت و فرزندآوری، دوباره وقت نشستن پای سفره معارف رضوی است تا به پرچمداری کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی، گام بلندی در حوزه آموزش زوج های جوان و اقشار مختلف مردم برداشته شود. در این روایت، دست گذاشته ایم روی یک طرح خلاقانه که در آن بیش از ۴ هزار تسهیلگر جوانی جمعیت و ۲ هزار مشاور انصراف از سقط جنین مشارکت دارند و اگرچه برای نخستین بار در کشور به صورت یکپارچه برگزار می شود، زوج های جوان و خانواده های مشهدی حدود سه سالی است آن را تجربه کرده اند. «مختصر و مفید، اصل ایده طرح این است که استادان صاحب نام، آموزش دیده و توانمند حوزه جوانی جمعیت در قالب تیم های میدانی به مساجد، حسینیه ها، تشکل های مردمی و جلسات قرآنی اعزام می شوند تا بی واسطه با مردم سخن بگویند». این جمله را علی اکبر روحی گل خطمی، دبیر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی، در گفت وگو با خبرنگار ما بیان می کند و می گوید: بهانه اصلی، فرارسیدن اوقات پرفیض ماه مبارک رمضان است تا در کنار همه طرح های فرهنگی جاری در این ایام، فضای کار فرهنگی به سمتی هدایت شود که مسئله راهبردی جمعیت، جاشی هر طرح و برنامه باشد. او می افزاید: این طرح با هدف تبیین و آموزش موضوعات مرتبط با جمعیت، خانواده و فرزندآوری در مشهد مقدس و مراکز استان های کشور اجرا خواهد شد و چارچوب مطالبی که استادان ما با مردم و جامعه هدف در میان می گذارند، شامل موضوعات مهم و حیاتی، نیازهای جامعه و چالش های پیش رو در زمینه جمعیت است؛ مثلاً موضوعاتی همچون ارزش و جایگاه مادری و پدری، تاریخچه و جریان شناسی مسئله جمعیت، آسیب شناسی تک فرزندی، آینده سالمندی در ایران و چالش های پیش رو، سلامت فرزندآوری و احکام شرعی مرتبط با سقط جنین. به گفته روحی، علاقه مندان به عنوان تسهیلگر جوانی جمعیت، باید پیش تر گواهی حضور در دوره های تربیت تسهیلگر را کسب کرده باشند. فرایند ثبت نام از متقاضیان نیز تا تاریخ ۲۵ اسفند ادامه پیدا کرد و از سوی دیگر، به همه تشکل های مردمی، مساجد و جلسات قرآنی سطح کشور اعلام شد که می توانند برای حضور این مبلغان در برنامه های خود درخواست دهند.

شاید برای شاهام این سؤال پیش آمده باشد که تیم های کارشناسی و استادان مبلغ این دوره چه سرفصل هایی را با زوج های جوان و جامعه هدف خود در میان می گذارند. در پاسخ به این سؤال، دبیر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی می گوید: تسهیلگران جوانی جمعیت به ارائه مباحثی چون ارزش و جایگاه مادری و پدری خواهند پرداخت. این موضوع به بررسی نقش والدین در شکل گیری شخصیت و آینده فرزندان و همچنین تأثیر مثبت خانواده بر جامعه می پردازد. همچنین، تاریخچه و جریان شناسی موضوع جمعیت به عنوان یکی از محورهای اصلی این برنامه، تحولات تاریخی و فرهنگی مرتبط با جمعیت در ایران را بررسی خواهد کرد. او بیان می کند: یکی از چالش های مهمی که در این برنامه مورد توجه قرار می گیرد، آسیب شناسی تک فرزندی است. تسهیلگران به بررسی معضلات اجتماعی و روانی ناشی از تک فرزندی و پیامدهای آن در جامعه خواهند پرداخت. در ادامه، درباره آینده سالمندی در ایران و چالش های پیش رو نیز بحث خواهد شد؛ چرا که با افزایش امید به زندگی و کاهش نرخ زاد و ولد، کشور با چالش های جدی در زمینه سالمندی مواجه است؛ البته استادان این طرح به شکل ویژه به ابعاد پزشکی و سلامت فرزندآوری هم خواهند پرداخت. این بخش به اهمیت و سلامت مادران و نوزادان، مشاوره های پیش از بارداری و مراقبت های دوران بارداری می پردازد و به موازات آن، احکام شرعی مرتبط با سقط جنین نیز در برنامه بررسی می شود تا آگاهی های لازم در این زمینه در خانواده ها ایجاد شود.

۲

حجت الاسلام والمسلمین وحید وزیري مقدم یکی از استادان مبلغ حوزه جوانی جمعیت آستان قدس رضوی است که در این طرح مشارکت کرده است. او در گفت وگو با خبرنگار ما، به روایت مشارکتش در اجرای طرح اعزام مبلغان و تسهیلگران حوزه جوانی جمعیت می پردازد و بیان می کند: رهبر معظم انقلاب سال هاست در این باره اعلام دغدغه رسمی کرده اند اما تا پیش از اجرای این طرح، برای ما منبری ها فقط این فرصت فراهم بود که هسته وگرفته براساس اقتضانات مناسبتی، درباره این موضوع در منبرها و جلسات سخنرانی صحبت کنیم. در این وضعیت، از حدود سه سال قبل که بنیاد کرامت رضوی مصمم شد یک طرح متمرکز را در حوزه جوانی جمعیت اجرا کند، جمعی از استادان و کارشناسان این موضوع نیز فراخوانده شدند تا متقاضیان دغدغه مند آموزش در این باره را در دوره های فشرده و تخصصی آموزش دهند. بدون شک یکی از موانع مهم فرزندآوری در شرایط کنونی، همین مباحث اقتصادی و نگرانی های معیشتی است. این موضوع را که از حجت الاسلام والمسلمین وزیري مقدم سؤال کردیم، در پاسخ به ما تأکید می کند که دغدغه های تأمین مالی فرزندان جدید، بیش از آن که مبنای دقیق اقتصادی داشته باشد، درون مایه اعتقادی دارد. او می افزاید: نظر من، این است که ما امروز دچار سستی هایی در اعتقادات هستیم. اگر

دقت کرده باشید، هستند بسیاری از خانواده های متدین که تعداد فرزندان آن ها بیشتر از میانگین مرسوم است، در حالی که از خانواده های ثروتمند و برخوردار نیز نیستند اما با هرکدامشان که صحبت کنید، هیچ کدام از تأمین معیشت خانواده های پر جمعیت خود گلایه نمی کنند، بنابراین این مطلب خیلی مهمی است که به موازات تلاش های مسئولان برای حل و فصل مشکلات اقتصادی، باید برای تقویت زیربنای اعتقادی زوج های جوان نیز اقدام شود. «هجمه فرهنگی و تبلیغی گسترده ای که امروز در جامعه ما در جریان است، اجازه نمی دهد نگاه عمومی به فرزندآوری تغییر کند اما با زهم تکلیف از عهده متولیان امر ساقط نمی شود، باید با زهم فرهنگ سازی کرد».

استاد طرح اعزام مبلغان جوانی جمعیت با بیان این مطلب می گوید: برپایه تجربه ای که در این سال ها کسب کرده ام، به صراحت به شما می گویم که بیش از ۸۰ درصد از جمعیت مخاطبان ما در این طرح، نظرشان درباره فرزندآوری تغییر کرده است و متأثر از حضور در دوره های آموزشی و کسب آگاهی های ضروری، به طور آشکار شاهد تولد فرزند جدیدی در این خانواده ها بوده ایم. ما بحث های بسیار درباره رزق روزی داریم. مردم باید این مسائل را بدانند. توجه به اعتقادات اثرگذار است و ما در آشنای همین طرح، ثمرات و برکات آن را فراوان دیده ایم.

اندیشه خانواده ها باید اصلاح شود

ازجمله مزیت های بزرگ طرح تسهیلگران جوانی جمعیت در ماه مبارک رمضان، اعزام مبلغان زن و مرد از اقشار مختلف فرهنگی و اجتماعی است. شاهد این موضوع، زهراسادات

فاطمی، پزشک عمومی و دانشجوی دوره تخصصی پزشکی است که به گفته خودش، از حدود پنج سال قبل در حوزه های اجتماعی و پژوهشی فعالیت می کند.

او در گفت وگو با خبرنگار ما تأکید می کند که مشابه کشور ما، در سایر نقاط جهان نیز چالش های جمعیتی به تدریج در حال بروز و خودنمایی است، اما مهم ترین پیوست تبلیغ و فرهنگ سازی در حوزه جوانی جمعیت، تبیین ابعاد ملی آن است که باید دنبال شود. فاطمی می افزاید: خیلی مهم است که ما ایران عزیزمان را هم از این بحران مستثنا ندانیم. فجایع اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و حتی دفاعی امنیتی که پییری جمعیت را در کشورهای مختلف ایجاد کرده است، یک الگو پیش چشم ماست و اگر اقدامی در این باره نشود، ما هم از این سرنوشت دور نیستیم. نه تنها ما هم در همین مسیر هستیم، بلکه می توان

۳

را هبردار است.

یادداشت

سلام بر نوروز علوی ۱۴۰۴

یک نوروز در پیش داریم؛ نوروزی که از کرانه رمضان برخاسته است؛ ماهی که برکت و رحمت و مغفرت نام بردار است. قطعاً نوروز امسال هم در این سه گانه انسان ساز و جامعه پرداز باید بیش از همه سال های دیگر، غنی باشد. بگوئیم وجود و حضورمان برای همدیگر، ترجمه برکت باشد. مبارکی افزا باشیم برای هم. رحمت را، رحمت را، گسترش دهیم تا می توانیم. هم خود ما به این فضیلت اخلاقی محتاجیم و هم نیاز اولویت دار جامعه است. ایران عزیز ما به رفتاری نظم یافته به این قاعده در میان فرزنداناش، عزت خویش را به جهان می نماید. ما با رفتار در این تراز می توانیم جهان گشایی کنیم و پرچم فرهنگی مان را تا اقصای عالم برافرازیم. فقط با مهر و رحمت می توان قلب ها را فتح کرد. دوربردترین سلاح ها هم بالاخره برد نهایی دارند و از آن سانی متری جلوتر نمی روند. فقط این سلاح مهر و رحمت و صلاح است که بردش بی نهایت و جهانگیر است. جهاد کنیم به مهربانی؛ هم در میان خود و هم در برابر میهمانانی که از دیگر کشور ها به این سو می آیند. این رفتار را مضاعف کنیم وقتی به عنوان یک ایرانی به دیگر کشور ها سفر می کنیم. باید سفیر فرهنگی ایران باشیم هر جا که می رویم. از همدیگر درگذریم که رسم رمضان، مغفرت نیز هست. همدیگر را ببخشیم. به هرحال ما در گذر یک سال، شاید ناخواسته به کسی تنه زده باشیم. شاید عصبانیت، اخم در نگاه ما انداخته باشد، شاید شیطان دستمان را برای دیگری مشت کرده باشد، شاید حقی برگردن هم داشته باشیم. از هم بگذریم تا خدا هم از همه مان درگذرد و به مغفرت، همه مان را با دفتری سفید در آغاز سالی تازه و راهی نو قرار دهد. یک نوروز در پیش داریم که امسال باشب های قدر و شهادت حضرت پدر، امام علی^(ع)، قرین است. حرمت نگه داریم که زمین، حرم خداست. شب های قدر را قدر بدانیم تا ارزش پیدا کنیم، تا نوروزمان نوتر از همیشه فضیلت افزای زندگی مان شود. ما رمضان را نفس می کشیم. باید جانمان هم آب و جارو شده باشد برای استقبال از نوروز. این بهار به بهار ضریب یافته باید خوبی هامان را ضرب در هزار کند تا بدی ها فرصت جولان نیابد. رمضان را و نوروز را گرمی بداریم. با حرمت داری ایام عزا و شب های قدر، در رقم خوردن تقدیری مؤمنانه، برای خویش قدم برداریم. قطعاً خداوند کریم هم نیکو قلم برخواهد داشت در تحریر تقدیر ما. یا علی!

روی خط جامعه

معوقات پرستاران ۶ ماهه شد

تسنیم/ رئیس سازمان نظام پرستاری با اشاره به اینکه میانگین معوقات پرستاران به بیش از شش ماه رسیده است، درباره خطر تعطیلی برخی بخش های بیمارستانی به دلیل کمبود نیروی پرستاری هشدار داد. احمد نجابتیان، تأخیر در پرداخت کارانه و تعرفه های خدمات پرستاری را تأیید و اظهار کرد: بخش مهمی از تعرفه خدمات پرستاری که مربوط به خدمات بستری است را باید بیمه ها پرداخت کنند و بخشی را نیز بیمه های پرداخت می کنند. بیمه ها در کشور موظف هستند در کمتر از دو ماه، بدهی مراکز دانشگاهی را تسویه کنند. معوقات زبادی در کشور وجود دارد که محدود به پرداخت کارکنان نیست، بلکه در حوزه دارو و تجهیزات نیز مشکلاتی وجود دارد. در ابتدای دولت چهاردهم، متوسط ۹ ماه عقب ماندگی در پرداخت کارانه ها وجود داشت و تأخیر در پرداخت اضافه کار نیز به پنج ماه رسیده بود.

تصادفات؛ سومین عامل مرگ در کشور

ایستا/ سرپرست دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مرگ ناشی از تصادفات را سومین عامل مرگ در کشور خواند و ضمن پررنگ دانستن نقش نیروی انسانی در تصادفات، بر لزوم پیشگیری از این مرگ ها تأکید کرد. محمد اسماعیل قیداری با بیان اینکه حتی با یک مرگ کمتر، سود سرشاری نصیب جامعه می شود، افزود: مرگ یک نفر در اثر تصادف، ۱۸ میلیارد تومان صدمه اقتصادی برای جامعه به دنبال دارد که فارغ از تبعات اجتماعی آن است. وی به برگزاری پوشش ملی نه به تصادف اشاره کرد و گفت: این پوشش در واقع پوشش نه به مرگ است؛ چرا که تصادفات، پس از بیماری های قلبی و عروقی و سرطان ها، سومین علت مرگ در کشور هستند. مرگ ناشی از تصادفات اغلب در قشر فعال جامعه اتفاق می افتد و همین موضوع فاجعه بزرگ تری است. بنابراین مرگ ناشی از تصادفات، دردناک تر و پرهزینه تر است و عواقب اجتماعی و اقتصادی بیشتری دارد.

کمبود دارو، دامن بیماران تالاسمی را هم گرفت

مهر/ بیماران تالاسمی در ایران با بحران های جدی در تأمین دارو و خون مواجه شده اند و کمبود داروهای حیاتی و کاهش اهدای خون، زندگی این بیماران را در معرض خطر قرار داده است. یونس عرب، عضو هیئت مدیره و مدیرعامل انجمن تالاسمی ایران، در این باره اظهار کرد: در سال ۲۰۹۶ تا ۲۵ بیمار به دلیل کمبود دارو جان خود را از دست دادند، اما این آمار در سال های اخیر به ۲۵۰ تا ۳۰۰ بیمار افزایش یافته است. مشکلات تأمین دارو نیز به دلیل تحریم ها شدت یافته است. از سال ۱۳۹۷، به دنبال بازگشت تحریم ها، شرکت سوئیسی تأمین کننده دارو از ایران خواست ابتدا هزینه دارو را پرداخت کند و سپس فرایند تولید را آغاز کند. این تغییر باعث شد مدت زمان تحویل دارو از سه ماه به هشت تا نه ماه افزایش یابد و بیماران را با مشکلات جدی مواجه کند. علاوه بر این، نوع ارزی که برای تأمین این داروها نیاز است (از منابع اروپایی)، به سختی تأمین می شود. وی ادامه داد: در نتیجه این مشکلات، از سال ۱۳۹۷ تا کنون ۱۳۵۰ بیمار تالاسمی فوت کرده اند و بیش از ۱۳ هزار بیمار دچار آسیب های جدی قلبی و کبدی شده اند. این وضعیت، نیازمند یک برنامه یزی صحیح از سوی سازمان غذا و داروست تا تأمین داروها در اولویت قرار گیرد. همچنین، باید از وقوع «گپ دارویی» جلوگیری شود؛ زیرا حتی یک روز عدم مصرف دارو، بیمار را به مرگ نزدیک تر می کند. عرب تأکید کرد: از سوی دیگر، هزینه درمان بیماران تالاسمی به شدت افزایش یافته است. امروزه هزینه درمان یک بیمار تالاسمی به طور متوسط ۱۵ میلیون تومان در ماه برآورد شده است.

عدد خبر

۲۰۰ میلیارد تومان

ایرنا/ مدیرعامل بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام^(ع) از رسیدگی به معیشت خانواده های کم درآمد و محروم در ایام ماه رمضان و در آستانه نوروز به ارزش نزدیک به ۲۰۰ میلیارد تومان خبر داد.

سید امیرحسین مدنی با تأکید بر اهمیت حمایت از اقشار کم برخوردار در ماه مبارک رمضان و در آستانه سال جدید، بیان کرد: در این راستا، ۱۴۰ هزار بسته معیشتی شامل ۹ قلم کالای اساسی به ارزش ۱۴۰ میلیارد تومان با مشارکت گروه های مردمی تهیه شده و توزیع آن ها در بین اقشار کم درآمد در مناطق محروم کشور آغاز شده است. این بسته ها از طریق شناسایی گروه های مردمی و به صورت سامانه ای برای توزیع در اختیار گروه های جهادی و مردمی قرار می گیرد.

به گفته او، علاوه بر توزیع بسته های معیشتی، بنیاد برکت با همکاری گروه های مردمی، به برپایی سفره های افطاری ساده در هزار و ۵۰۰ نقطه محروم کشور با محوریت مساجد اقدام کرده است.